

نظرات اهل تسنن
درباره‌ی ائمه معصوم (ع)

نویسنده:

ابراهیم علی محقق

سرشناسه :	محقق، ابراهیمعلی
عنوان و نام پدیدآور :	نظرات اهل تسنن درباره‌ی ائمه معصوم(ع) / نویسنده ابراهیم محقق
مشخصات نشر :	تهران: نیک ملکی، ۱۳۸۷.
مشخصات ظاهری :	۲۰۶ ص.
شابک :	۹۷۸۰۶۰۰۵۱۹۲۰۱۵۰۵ ریال ۵۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی :	فیا
یادداشت :	کتابنامه: ص. (۲۱۰-۲۰۶).
موضوع :	چهارده معصوم-- احادیث اهل سنت.
موضوع :	حاندان نبوت-- احادیث اهل سنت.
موضوع :	احادیث اهل سنت.
موضوع :	چهارده معصوم.
رده بندی کنگره :	BP ۱۱۷/۲۵/م ۹ ۳ ۱۳۸۷
رده بندی دیویی :	۳۹۷/۲۱۱
شماره کتابشناسی ملی :	۱۳۳۱۷۷۴

عنوان کتاب :	نظرات اهل تسنن درباره‌ی ائمه معصوم(ع)
ناشر :	انتشارات نیک ملکی
طراح و صفحه‌آرا :	امیر اکرمیه
نوبت چاپ :	اول ۱۳۹۰ هـ.ش
تیراژ :	۲۰۰۰ نسخه
بهاء :	۵۰۰۰۰ ریال
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۵۱۹۲-۱۵-۵
مرکز پخش :	۰۹۱۲۲۸۶۹۷۵۰

سخن مؤلف

در آن زمان که حقیقت در شبه جزیره‌ی عربستان آشکار شد و رسول خدا، حضرت محمد (ص) برای هدایت خلق به رسالت مبعوث شد، تمام توحید در محاصره‌ی کفر قرار گرفته بود. بت پرستان مکه و اشراف قریش در دنیای آن روز به تمام معنی حکم رانی می‌نمودند و اهل توحید و ایمان بسیار کم بودند که در سایه‌ی کفر قدرت عرض اندام نداشتند.

پیامبر توحید، خاتم الانبیاء (ص) با زحمات بسیار در مقابل فتنه‌های طاقت فرسای آن‌ها استقامت نمود، تا آن که در اندک مدتی موفق به اعتلای کلمه‌ی توحید و غلبه بر مشرکین گردید.

علم و پرچم توحید را در عالم بلند کرد؛ بزرگترین حربه‌ی آن حضرت در غلبه بر کفار و مشرکین ایجاد توحید و وحدت بود که با ندای لطیف «قولوا لا اله الا الله تفلحوا» و «اعتصموا بحبل الله جميعاً و لا تفرقوا» افراد متفرق عرب را با هم متحد و متفق نمود.

در اثر تعالیم عالیه‌ی آن حضرت و ایجاد اتحاد و اتفاق در آن‌ها بود که مسلمانان

توانستند دول متمدن آن زمان (ایران، روم) که تا بن دندان مجهز بودند، شکست دهند و با تعداد کمی که داشتند با کفار بت پرست، آتش پرست و مشرکین... مبارزه کردند و در کمتر از نیم قرن پرچم توحید را از قسطنطنیه و مدائن و آفریقا و اسپانیا تا قلب قاره‌ی اروپا به اهتزاز در آوردند.

ولی به مرور زمان وقتی مسلمانان از دشمن غافل شدند و در پی آسایش و رفاه رفتند، کم‌کم او جامعه‌ی اسلامی دور افتادند و بین شیعه و سنی اختلاف بوجود آوردند و شیعه و سنی را به جان هم انداختند. در صورتی که در جای جای قرآن سفارش به اتحاد و همبستگی شده است.

خداوند در آیه‌ی ۱۰۳ سوره‌ای آل عمران صریحاً دستور به اتحاد می‌دهد و می‌فرماید: «واعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا» به ریسمان متین الهی محکم بچسبید و متفرق نشوید (باهم متحد و متفق باشید).

و در آیه‌ی ۶۰ سوره‌ی انفال می‌فرماید: «واعدوا لهم ما استطعتم من قوة و من رباط الخيل ترهبون به عدو الله و عدوكم و آخرین من دونهم لا تعلمونهم الله يعلمهم» «شما ای مومنان در برابر دشمنان خود را مهیا کنید و تا جایی که می‌توانید آذوقه و وسایل جنگی (به اقتضای زمان) و اسبان سواری برای تهدید دشمن خودتان فراهم کنید و بر گروه دیگری که بر دشمنی آن‌ها نیستید و خدا به آن‌ها آگاه است نیز مهیا شوید.»

یعنی سعی و کوشش کنیم با تجهیزات نظامی و ... در بین دشمنان رعب افکنیم و در میان دوستان اتحاد و اتفاق ایجاد نماییم. دل‌ها را پاک کنیم و دوئیت را از خود و افراد مسلمین دور کنیم.

که اگر در منازعه و اختلاف باشیم و مشغول جنگ‌های داخلی شویم و شیعه و سنی

بخش سوم: غلات در اسلام

۱۸۲.....	تعریف غلات
۱۸۲.....	معنای اصطلاحی غلو
۱۸۴.....	فصل اول: غلات در بستر تاریخ
۱۸۴.....	الف: تاریخ و پیشینه ی غلو
۱۸۴.....	ب: پیدایش غلو در بین امت اسلامی
۱۸۵.....	ج: فرقه های غالی
۱۸۹.....	فصل دوم: عقاید غلات
۱۹۲.....	علل پیدایش و گسترش غلات
۱۹۳.....	موضع گیری امامان (ع) در برابر غلات
۱۹۶.....	انمه، نبوت را از خود نمی کرده اند
۲۰۰.....	تحول فرق غالی در طول زمان
۲۰۳.....	منابع و مآخذ

www.ketaboo.ir

۱۰۷.....	ب: حدیث رفع اختلاف
۱۰۷.....	ج: علی (ع) داناترین فرد
۱۰۸.....	د: امان امت و نور هدایت گر
۱۱۰.....	ه: درخت نبوت
۱۱۱.....	ط: باریک بینان، ائمه هستند
۱۱۱.....	ک: جانشینان پیامبر (ص) دوازده نفرند
۱۱۳.....	میراث علمی اهل بیت پیامبر (ص)
۱۱۴.....	اهل بیت (ع) پیشتاز جهان اسلام، در تألیف و تصنیف
۱۱۷.....	دانش اهل بیت (ع)، در خدمت مصالح جهان اسلامی
۱۲۲.....	فصل دوم: منابع علم اهل بیت (ع)
۱۲۳.....	الف: کتاب خدا، قرآن کریم
۱۲۴.....	ب: رسول خدا (ص)
۱۲۵.....	ج: امام پیشین
۱۲۶.....	د: آگاهی و تجربیات شخصی
۱۲۸.....	فصل سوم: جایگاه علمی اهل بیت (ع) در میان امت اسلامی
۱۳۱.....	جلوه های علوم اهل بیت (ع)
۱۳۱.....	فاطمه زهرا (س)
۱۳۲.....	علی بن ابی طالب (ع)
۱۳۴.....	علی (ع) در زمان خلافت ابوبکر
۱۳۵.....	علی (ع) در زمان خلافت عمر
۱۳۸.....	علی (ع) در زمان خلافت عثمان
۱۳۹.....	حسن بن علی (ع)
۱۴۲.....	حسین بن علی (ع)
۱۴۳.....	علی بن حسین (ع)
۱۴۴.....	محمد بن علی (ع)
۱۵۰.....	جعفر بن محمد (ع)
۱۵۳.....	موسی بن جعفر (ع)
۱۵۸.....	علی بن موسی الرضا (ع)
۱۶۱.....	محمد بن علی الجواد (ع)
۱۶۴.....	علی بن محمد الهادی (ع)
۱۶۷.....	حسن بن العسکری (ع)
۱۶۹.....	وحدت اسلامی در نهج البلاغه
۱۷۴.....	تبلور وحدت در دارالتقرب و دستاوردهای آن

فهرست مطالب

سخن مولف	۱۱
بخش اول: اهل بیت (ع) در کتاب و سنت	
فصل اول: اهل بیت (ع) در کتاب (قرآن)	۲۴
اهل بیت (ع) عنوان شناخته شده در فرهنگ اسلامی	۲۴
الف: حدیث ثقلین	۲۴
ب: حدیث سفینه	۲۵
مفهوم و مصداق اهل بیت (ع)	۲۶
مرجعیت اهل بیت (ع) در قرآن کریم	۲۸
۱- آیهی تطهیر	۲۸
۲- آیهی مباهله	۳۱
فصل دوم: اهل بیت (ع) در سنت نبوی	۳۴
۱- حدیث کساء	۳۴
۲- حدیث ثقلین	۳۷
۳- حدیث غدیر	۳۹
۴- حدیث سفینه	۴۳
فصل سوم: علم اهل بیت (ع)	۴۴
الف: مذهب حنفی	۴۹
اساتید ابوحنیفه	۴۹
ابوحنیفه و امام باقر (ع)	۵۰
ابوحنیفه و امام صادق (ع)	۵۰
ابوحنیفه و امام موسی کاظم (ع)	۵۱
ب: مذهب مالکی	۵۲
اساتید مالک بن انس	۵۲
ج: مذهب شافعی	۵۳

۵۴.....	اساتید محمد بن ادریس شافعی
۵۵.....	د: مذهب حنبلی
۵۷.....	فصل چهارم: برخورد اهل بیت (ع)
۵۷.....	برخورد اهل بیت (ع) با حاکمان زمان
۶۲.....	برخورد اهل بیت (ع) با علمای اهل سنت
۶۴.....	برخورد اهل بیت (ع) با توده ی اهل سنت
۶۶.....	فصل پنجم: فضائل اهل بیت (ع)
۶۷.....	اعتراف عمر به علم علی (ع)
۶۸.....	آیه ی تطهیر در فضیلت اهل بیت (ع)
۶۹.....	اولین مؤمن
۷۲.....	آیاتی که فضائل اهل بیت (ع) را بیان می کند
۷۸.....	فصل ششم: محبت اهل بیت (ع)
۸۰.....	خویشان پیامبر (ص) چه کسانی هستند؟
۸۴.....	سرگذشت مباحله نمونه ی دیگری از مناقب اهل بیت (ع)
۸۶.....	در خواست عذاب فوری
۸۷.....	مهر ائمه ی اطهار (ع) در نزد گردان شافعی
۹۰.....	تجلی محرم در ادبیات کردی
۹۲.....	اوج هنگامه
۹۲.....	رسم ها و آیین های ماه محرم در کردستان
۹۳.....	رایج ترین آیین های ماه محرم (مثلا در سنج)
۹۴.....	محبت اهل بیت (ع) نزد شعراء و عرفای کرد شافعی مذهب
۹۷.....	نتیجه

بخش دوم: وحدت اسلامی با محوریت اهل بیت (ع) در جهان اسلامی

۱۰۱.....	فصل اول: مرجعیت علمی اهل بیت (ع)
۱۰۱.....	در قرآن کریم
۱۰۱.....	الف: آیه ی ذکر
۱۰۲.....	ب: راسخان در علم
۱۰۳.....	ج: علم کتاب نزد کیست؟
۱۰۴.....	د: اجر رسالت
۱۰۵.....	مرجعیت اهل بیت (ع) در سنت نبوی
۱۰۵.....	الف: حدیث ثقلین

را در مقابل هم قرار دهیم یقین بدانیم که آبروی مسلمانان می‌رود.

چنان چه خداوند در آیه‌ی ۴۶ سوره‌ی انفال چنین می‌فرماید: «ولا تنازعوا فتفشلوا وتذهب ريحكم» نزاع و اختلاف نکنید چون بد دل می‌شوید و آبروی شما می‌رود.

و در آیه‌ی ۱۵۳ انعام می‌فرماید: «ان هذا صراطي مستقيماً فاتبعوه و لا تتبعوا السبل فتفرق بكم عن سبيله» این راه راست مستقیم است از آن متابعت کنید و راه‌های پراکنده را متابعت نکنید (چون آن طرق و راه‌ها) شما را از راه حق متفرق می‌سازد.

در آیه‌ی ۱۳۹ سوره‌ی آل عمران چنین می‌فرماید: «ولا تهنوا و لا تحزنوا و انتم الاعلون ان كنتم مومنين» یعنی سست نشوید و اندوهگین نباشید، شما پیوسته فاتح و برتر از همه هستید. به شرط آن که به دین خدا عمل نمایید.

از جمله شرایط ایمان آن است که سوءظن‌ها از میان برداشته شود و به یکدیگر سوءظن نداشته باشیم. چون سوءظن و غیبت تخم تفرقه و جدایی و مقدمه‌ی نفاق و بدبینی به یکدیگر است.

لذا اسلام غیبت را از گناهان کبیره شمرده و در قرآن کریم در سوره‌ی حجرات آیه‌ی ۱۲ صریحاً از سوءظن و غیبت منع می‌کند. «يا ايها الذين آمنوا اجتنبوا كثيرا من الظن ان الظن اثم و لا تجسسوا و لا يغتب بعضكم بعضاً»

ای کسانی که ایمان آوردید از شک و گمان بد اجتناب کنید (در حق برادر مومن خود) بدرستی که بعضی از گمان‌ها گناه است و درباره‌ی چیزهایی که بر شما مخفی است تجسس نکنید (از تجسس درباره‌ی عیوب مومنین نهی فرموده است).

و می‌فرماید بعضی از شما غیبت بعضی را نکنید (غیبت برادران مومن خود را نکنید چون موجب بد بینی و کینه و دشمنی شما با یکدیگر شده و موجب تفرقه و جدایی فراهم می‌آورد).

پس یکی از وسایل و اسباب بدبینی مسلمانان به یکدیگر، ایجاد کینه و عدوات بین آنها غیبت کردن و بد بینی و چاپلوسی نمودن است؛ پس باید غیبت را ترک کنیم تا دوئیت و بدبینی از میان ما برطرف شود.

در دل هر عقیده‌ای داریم باید در دل نگه داریم همه باید لا اله الا الله، محمدرسول الله بگوییم چون همگی یک کتاب و یک قبله داریم. باید حفظ ظاهر را از دست ندهیم و لو ظاهر مجاز است ولی به مقتضای «المجاز قنطره الحقیقه» ظاهر روزی مبدل به باطن می‌شود.

پس باید با هم برادر باشیم، فرصت به دست دشمنان و عوامل آن ندهیم. که به این وسیله بر ما غالب شوند.

دشمن با ایجاد تفرقه و سوءظن و بود که ... توانست بین مسلمانان جدایی افکند. آنها توانستند با تز «تفرقه بینداز و حکومت کن» نقشه‌ی شوم خود را در کشورهای اسلامی، بویژه در قلب خاورمیانه جامعه‌ی عمل ببوشانند. و تا این درد جامعه‌ی اسلامی درمان نشود و برادری اسلامی در جامعه حاکم نشود، و تا ریشه‌ی تفرقه و تفرقه اندازان قطع نشود، نشر معارف قرآن و سنت و مواعظ و نصاب و هر نوع تبلیغات اسلامی بی اثر خواهد بود.

مسلمانان هیچ‌گاه همانند امروز نیازمند همفکری، و اتحاد نبوده‌اند و در هیچ زمانی همکاری دشمنان در برابر اسلام و مسلمانان به اندازه‌ی امروز خطرناک نبوده است. جای بسی تأسف است که بسیاری از مسلمانان نیز در این راه غلط گام برداشته و باعث گسترش دشمنی میان جامعه‌ی اسلامی می‌شوند. جزوه‌ها و کتاب‌هایی منتشر شده و میان مسلمانان پخش می‌شود که گویای سخنان نادرستی است که در آن بسیاری از تهمت‌ها را متوجه مسلمانان شیعه می‌کند، در حالی که شیعیان از این

تهمت‌ها مبرا هستند.

ما امیدوار هستیم که دانشمندان اسلامی (شیعه و سنی) نسبت به ردّ این تهمت‌های تفرقه افکن اقدام نمایند، بسیاری از دانشمندان اسلامی با عقاید اسلامی مورد اعتقاد شیعه آشنا هستند و مذهب جعفری(امامیه) را به خوبی می‌شناسند و می‌توانند اذهان مسلمانان اهل سنت را نسبت به مسلمانان شیعه روشن کنند. البته در این راه قدم‌های مؤثری برداشته شده ولی کافی نبوده است.

کسانی که شیعه را تحقیر و یا تکفیر کرده و آن‌ها را رافضی و یا غالی و... می‌نامند؛ بدانند که سخت در اشتباه هستند، شیعیان نه غالی هستند و نه ... شیعیان فقط اعتقاد به قرآن و پیامبر اسلام حضرت محمد مصطفی(ص) دارند و اعتقاد دارند که پیامبر(ص) قبل از وفاتش برای بعد از خود جانشین تعیین نموده‌است و آنان همان دوازده امام هستند؛ نه کم و نه بیش.

شیعه و سنی نباید به یکدیگر با نظرکنیه و عدوات بنگرند بلکه باید خوش‌رویی، خوش‌بینی را نسبت به یکدیگر حفظ کنند تا بتوانند اتحاد و همدلی را بین مسلمانان ایجاد کرده و حفظ کنند.

ائمه‌ی اطهار(ع) در همه جا به فکر اتحاد مسلمانان بودند و هر گاه در جامعه‌ی مسلمین بوی تفرقه احساس می‌شد به پا می‌خاستند و همیشه در رفع اختلاف قدم اول را بر می‌داشتند.

به عنوان مثال: روزی شخصی خدمت امام صادق(ع) عرض کرد: من از مساجد مخالفین بدم می‌آید و میل ندارم در آن مساجد نماز بگزارم، آیا این عمل من بد است یا خوب؟

حضرت فرمودند: «مگر نمی‌دانی مساجد خانه‌های خداست.»

«ما من مسجد آلا و قد بنی علی قبر نبی او وصی نبی قتل فاصاب تلك البقعة قطره من دمه فاحب الله أن يذكر فيها الفرائض واكثرها فيها من النوافل» هیچ مسجدی نیست (بزرگ یا کوچک، شیعه و سنی) مگر به راستی بنا شده بر قبر پیامبری یا وصی پیامبری که کشته شده.

پس در این بقعه قطره‌ی خون آن نبی یا وصی رسیده، (پس به سبب آن خون) خدای تعالی دوست داشته تا این که یاد شود در آن بقاع و مساجد، پس ادا نمایند واجبات را و زیاد نمایند در آن مساجد نوافل و مستحبات را.

علی بن ابی طالب (ع) نیز در خطبه‌ی ششقیه‌ی می‌فرماید: «أما و الله لقد تقمصها فلان و انه لیعلم ان محلی منها محل القطب من الریح ... طویت عنها کشحاً»

«آگاه باشید! قسم به خدا، فلان جامه‌ی خلافت را همچون پیراهن در بر کرد، در حالی که می‌دانست که موقعیت من نسبت به خلافت، مانند موقعیت قطب نسبت به آسیاست. من میان خود و خلافت پرده‌های آویختم و پهلوی خود را از آن خالی نمودم. حضرت که با نصوص وارده از رسول خدا (ص) به منزله‌ی هارون نسبت به موسی (ع) بود، وقتی خود را در جریان سقیفه دید، در مقابل آن‌ها دست به شمشیر نبرد، بلکه صلاح را در صبر و تحمل و شکیبایی دید. با تمام سختی‌ها ساخت و بردباری نمود، چنان‌چه فرمود: «صبرت و فی العین قذی و فی الخلق شجی ...»

با مخالفین خود مبارزه نمود. چون دید اول اسلام است و جنگ داخلی ایجاد خواهد شد و این باعث تفرقه شده و اسلام محو می‌گردد.

لذا با مخالفین خود مدارا نمود با آن که بر عقیده‌ی خود ثابت بود، ولی برای استحکام و اساس اسلام در مسجد و نماز جماعت حاضر می‌شد تا فرصت به دست مخالفان که منتظر فرصت بودند تا تفرقه ایجاد کنند؛ ندهد.

چنان که مکرر می‌فرمود: «و ایم الله لو لا مخافه الفرقه من المسلمین ان يعود و الی الکفر قد غیرنا ذلک ما استطعنا»

و در جای دیگر می‌فرماید: «فرایت ان الصبر علی ذلک افضل من تفریق کلمه المسلمین و سفک دمائهم»

«به خدا قسم اگر نمی‌ترسیدم از تفرقه بعضی از مسلمانان که به سوی کفر برگردند - و دین اسلام مخو گردد - هر آینه قیام به حق می‌نمودم و این اوضاع را تغییر می‌دادم، ولی دیدم صبر و تحمل بهتر از تفرقه و ریختن خون مسلمانان است. لذا صبر را پیشه نمودم (تا اسلام حفظ شود) به همین طریق نیز شیعیان و پیروانش را که از کبار صحابه بودند دستور داد مخالفت نکنند. و برای حفظ حوزه‌ی اسلام و تقویت مسلمانان و برای این که سنگ تفرقه و جدایی بین مسلمانان نیفتد کاملاً مدارا نمود. برادران شیعه و سنی؛ پهلوی یکدیگر با دست باز و دست بسته، با مهر یا بدون مهر نماز بگزارید، در مساجد و مجامع یکدیگر شرکت کنید به همان قسمی که حنفی‌ها و شافعی‌ها و مالکی‌ها و حنبلی‌ها با وجود اختلافاتی که در اصول و فروع احکام دارند؛ برادرانه در کنار هم زندگی می‌کنند.

برادران جعفری را هم در آغوش محبت خود گرفته، آزادانه عبادات و عقاید خود را انجام دهید، به یکدیگر توهین نکنید و با نظر بد و عداوت به یکدیگر ننگرید.

اگر دیدید فردی یا افرادی ملتس به لباس روحانیت یا غیر آن شما برادران شیعه و سنی را به اختلاف و تفرقه تحریک می‌نمایند، قطع بدانید که از ایادی مرموز بیگانه هستند که می‌خواهند به این وسیله تفرقه ایجاد کرده و زمینه را برای تسلط بیگانگان فراهم نمایند و باعث رواج برادرکشی بین مسلمانان شوند. حتماً آن‌ها را طرد کرده و از خود دور گردانید تا به این وسیله بتوانید سیادت اسلامی را حفظ نمایید.

خلاصه این که اگر بخواهیم سیادت از دست رفته‌ی اسلام را به دست آوریم و به سیادت اولیه نائل آییم. هم چنان که چند صد سال پرچمدار علم و تمدن و سرور و آقای جهان بودیم، باید مجهز به تجهیزات توحیدی شویم و آن اتحاد و برادری با هم است برادران محترم شیعه و سنی بهترین راه برای جلوگیری از نفاق و تفرقه پیروی از روش و رفتار ائمه اطهار(ع) می‌باشد.

جامعه‌ی مملمانان امروز هم که روز غربت اسلام است باید از عناد و لجاجت و تعصبات جاهلانه بر کنار باشند. همان‌طور که حضرت علی(ع) برای حفظ اسلام و جلوگیری از تفرقه و تشتت به مسجد و نماز و شور و مشورت و حل و فصل معضلات حاضر می‌شد. فرزندان و شیعیان خویش را به خدمت و کار می‌گماشت؛ ما و شما هم بایستی تابع آن حضرات بودم و از تفرقه‌ی مملمانان جلوگیری نماییم، تا بتوانیم ایادی مرموز و فتنه جو و دو به هم زن را که جوامع اسلام را به تباهی سوق می‌دهند از خود دور نموده تا فرصت به دست این دشمنان نیفتد؛ که باعث از هم پاشیده شدن اساس اسلام شده و مسلمین را خوار و زبون نمایند.

به امید روزی که تمام مسلمین در زیر پرچم لا اله الا الله، محمد رسول الله گرد هم آیند و باعث درخشش پرچم اسلام در جهان کفر گردند و بدانند نفاق و بدبینی مملمانان به یکدیگر باعث مسرت و تقویت دشمنان اسلام و مسلمین می‌گردد.

این کتاب شامل سه بخش است که در بخش نخست به اهل بیت(ع) در کتاب(قرآن) و سنت رسوالله(ص) پرداخته‌ایم و در بخش دوم، اثبات کرده‌ایم که با محوریت اهل بیت(ع) می‌توان از تفرقه و جدایی مملمانان جلوگیری کرده و به عزت اسلامی که آرزوی تمام مملمانان و رضایت روح عظیم‌الشان پیامبر(ص) است، برسیم.

در بخش آخر نیز به غلات(افرادی که در حق امامان زیاده‌روی کرده و در شأن

آن‌ها سخنانی گفته‌اند و مقام ایشان را از حدّ بشری خارج کرده و در بعضی مواقع به آن‌ها مقام نبوت و حتی به مقام خدایی رسانده‌اند) و فرقه‌های غالی پرداخته‌ایم که اثبات کرده‌ایم شیعیان - که دشمنان اسلام برای ایجاد تفرقه بین شیعه و سنی به آورده‌اند - غالی نیستند.

در پایان جا دارد از زحمات ارزشمند استاد عزیزم جناب آقای حاج محمود صفاریان و دوستان دیگر که این حقیر را در جمع‌آوری این کتاب یاری نموده‌اند کمال تشکر را بنمایم.

ابراهیم‌علی محقق - تهران - ۱۳۸۵/۱۲/۱۰